

P

Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna to świadome działanie lub jego brak, które narusza godność osoby, obniża jej samoocenę i wywołuje wewnętrzne cierpienie. To forma przemocy, która wpływa na emocje i psychikę.^{[1][2]} Dzieci, które są ofiarami przemocy w swoich domach, znajdują się w trudnej sytuacji, ponieważ nie mają możliwości skutecznego dochodzenia swoich praw. Mogą one być narażone na bezpośrednie ataki lub obserwować przemoc między członkami rodziny. Dziecko, które widzi przemoc, również staje się jego ofiarą.^[2] Warto zwrócić uwagę na sygnały, które docierają do osób spoza gospodarstwa domowego dziecka. Mogą one wskazywać na możliwość doświadczania przez dziecko przemocy. Sama ofiara, poprzez wypowiedzi czy inne zachowania może komunikować, że doświadcza krzywdy, ale także ktoś z otoczenia dziecka może zawiadomić o tym fakcie, inną osobę np. pracownika szkoły. To sugeruje, że osoby pracujące z dziećmi powinny być szczególnie wrażliwe na niektóre sygnały, które dotyczą wypowiedzi, wyglądu dziecka, zaburzeń wychowania, zaburzeń emocjonalnych oraz charakterystycznych zachowań.^{[5][6]} Według raportu opublikowanego przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, 79% dzieci i nastolatków doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania, a aż 66% doświadcza przemocy ze strony rówieśników.^[3] Doświadczenie różnej formy krzywdzenia, w tym przemocy psychicznej, a także bycie świadkiem takich działań m.in. przemocy ze strony rówieśników to kluczowe przyczyny samobójczych zachowań u dzieci i młodzieży. Ofiary przemocy rówieśniczej 7-krotnie częściej deklarują podejmowanie prób samobójczych w porównaniu do tych, które nie miały takich doświadczeń w przeszłości.^[4] 23 lutego przypada Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją. To choroba, na którą można zachorować, niezależnie od wieku. Depresja jest jednym z wielu skutków krzywdzenia dziecka (w tym doświadczenia przemocy emocjonalnej).^{[5][6]} Szczegółowe dane z lat 2013 – 2024 na temat liczby udzielonych świadczeń, zdiagnozowanych przypadków oraz liczby zrealizowanych recept na leki przeciwdepresyjne dotyczące pacjentów nieletnich znajdują się na stronie ezdrowie.gov.pl^[7]

TIP: W codziennej pracy z pacjentem należy pamiętać o wielowymiarowym charakterze przemocy, która obejmuje zarówno formy aktywne (fizyczna, psychiczna, seksualna), jak i pasywne, objawiające się zaniedbaniem potrzeb dziecka. Kluczowe jest zachowanie czujności na współwystępowanie różnych form krzywdzenia, ponieważ przemoc fizycznej niemal zawsze towarzyszy przemoc psychiczna.

